

372.12
ส. 372.12
1.2

บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา

ปริญญานิพนธ์

ของ

มัทมาะ แม่เก

27 ส.ย. 2535

มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

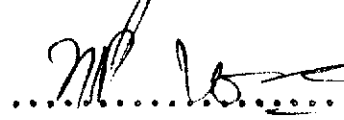
177835

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปัญหานี้นจนจบนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ทวีบูรณ์ หอมเย็น และผู้ช่วยศาสตราจารย์วิญญา วิศาลภรณ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ทุกประการ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบูรณ์ อุปถัมภ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและ
ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดที่มีคุณค่ายิ่งต่อ
การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณกรรมการกลุ่มโรงเรียนและคณะครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบ
แบบสอบถาม

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอบอกแด่แม่พิมพ์ของชาติที่ยึดมั่นใน
อุดมการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร

มหามะ แม่เก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	4
ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	4
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	8
การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ	12
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท	13
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
สมมุติฐานการวิจัย	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การจัดกระทำข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	78
วิธีดำเนินการ	78
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะทั่วไป	88
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	95

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ	33
2	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการวางแผน	41
3	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการประสานงาน	44
4	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการประเมินผล	46
5	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการวางแผน	49
6	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการประสานงาน	52
7	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาในด้านการประเมินผล	54
8	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาโดยรวมทุกด้าน	56

9	ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม ศึกษาโดยรวมทุกด้าน	57
10	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน	58
11	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน	61
12	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล	64
13	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน	66
14	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน	70
15	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล	73
16	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน	75

17	เปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครู ประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน	76
----	--	----

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงแผนภูมิการบริหารกลุ่มโรงเรียน	11
---	----

ภูมิหลัง

ระบบการบริหารการประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแตกต่างจากระบบการบริหารการประถมศึกษาในอดีต และแตกต่างจากระบบการบริหารการประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นในปัจจุบัน กล่าวคือ ระบบการบริหารการประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เปิดโอกาสให้บุคคลหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการประถมศึกษา เป็นการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลในรูปคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับชาติ การบริหารการประถมศึกษาระดับชาติเป็นการรวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเข้าด้วยกันแล้วจัดตั้งเป็นสำนักงานมีฐานะเทียบเท่ากรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นกรรมการบริหาร และมีเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ระดับจังหวัด การบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัดมีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการประถมศึกษาในเขตจังหวัด มีคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการบริหาร และมีผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ การบริหารการประถมศึกษาระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นหน่วยงานบริหาร

และรับผิดชอบการจัดการประถมศึกษาในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้ช่วยเหลือประสานงาน มีหัวหน้าการ-
ประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

4. ระดับกลุ่มโรงเรียน การบริหารการประถมศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน
มีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเป็นกรรมการบริหาร และมีประธานกลุ่ม
โรงเรียนเป็นผู้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเพื่อพิจารณาให้ความ
เห็นชอบแผนงานปรับปรุงโรงเรียน พัฒนาบุคลากรภายในกลุ่ม เสนอแนะงบประมาณ
ประจำปีของโรงเรียนภายในกลุ่ม เสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของ
ข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ประธานกลุ่มมีหน้าที่นี้เทศการศึกษาโรงเรียน
ภายในกลุ่ม จัดให้มีการประสานงานภายในกลุ่ม และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอมอบหมาย

สายหยุด จำปาทอง (สายหยุด จำปาทอง 2527 : 4) ได้กล่าวถึง
รูปแบบการบริหารการประถมศึกษาไว้ว่า การบริหารการประถมศึกษามุ่งที่จะให้โรงเรียน
ประถมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกันได้มีโอกาสประสานสัมพันธ์ ช่วยเหลือกันทั้งในด้าน
ทรัพยากรและพัฒนาวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก
มีอัตรากำลังคนน้อย เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ มีไม่ครบ ซึ่งยากแก่การที่จะพัฒนาคุณภาพ
การประถมศึกษาให้ได้มาตรฐาน การที่ได้รวมโรงเรียนประถมศึกษาตั้งแต่ 7-10 โรงเรียน
เข้ามาเป็นกลุ่มโรงเรียนหนึ่งนั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถ
ดำเนินการบริหารได้คล่องขึ้น โครงการใดที่เกินกำลังความสามารถของโรงเรียน
ก็เป็นหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนที่จะต้องสนับสนุนช่วยเหลือกัน

อย่างไรก็ตามในช่วง 3-4 ปี นับแต่ได้ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการ-
การประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 นั้น คุณภาพ

การศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษาไม่ต่ำกว่าที่ควรซึ่งสังเกตได้จากจำนวนนักเรียนที่ตกชั้นทั่วประเทศในปีการศึกษา 2526 เป็นจำนวนถึง 403,767 คน ประมาณร้อยละ 6.27 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : ไม่มีหน้า) นับว่าเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนที่พยายามจะยกมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

วีระ เสาโกมุท (วีระ เสาโกมุท 2527 : 6) และ ประจบ วงศ์ปั๊กษา (ประจบ วงศ์ปั๊กษา 2527 : 17) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนขาดความจริงจังในการทำงาน ไม่อุทิศเวลาให้กลุ่มโรงเรียนเท่าที่ควร
2. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูภายในกลุ่มไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียน ส่วนใหญ่จะมุ่งแต่งานภายในโรงเรียนของตน
3. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีแต่หน้าที่แต่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย
4. การปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนขาดการวางแผนที่ดี ไม่มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผน
5. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการประถมศึกษาในระดับอำเภอ เห็นว่าปัญหาการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญและเรื้อรังกันมานาน ปัญหาที่ว่ามีอยู่ทั่วทุกภาคทุกจังหวัดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีโรงเรียนขนาดเล็กกระจุกกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยระบบกลุ่มโรงเรียนมาช่วยในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา แต่การบริหารกลุ่มโรงเรียนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากกรรมการกลุ่มโรงเรียนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องมาตลอด เรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่

ของตน เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุเป้าหมาย

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่ใหญ่และมีกลุ่มโรงเรียนมากที่สุดในเขตการศึกษา 2

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในอันที่จะปรับปรุงการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน และจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารที่รับผิดชอบในการจัดการประถมศึกษาในระดับต่าง ๆ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาใน 3 ด้าน คือ

1.1 การวางแผน

1.2 การประสานงาน

1.3 การประเมินผล

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารังนี้ ได้มาจากกลุ่มประชากรที่เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
- ครูประถมศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่มีขอบเขตที่เป็นจริงและขอบเขตที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้าน

- การวางแผน
- การประสานงาน
- การประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1.1 บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการกระทำต่าง ๆ ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้ดำเนินการอยู่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผล

1.2 บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความต้องการหรือทักษะส่วนบุคคลของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่เห็นว่าสมควรดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเกี่ยวกับงานในหน้าที่ด้านการวางแผน การประสานงาน และการ

ประเมินผล

2. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูผู้จัดทำหน้าที่บริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงภายในกลุ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และครูผู้สอนที่ได้รับเลือกตั้งจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการโดยตำแหน่งถ้ามีเศษให้นับเป็นหนึ่ง

3. กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่อยู่ใกล้เคียงกันจำนวนประมาณ 7-10 โรง รวมเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียนหนึ่ง จังหวัดนครราชสีมามีกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 46 กลุ่ม

4. การวางแผน หมายถึง การกำหนดเค้าโครงการทำงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการล่วงหน้า ในที่นี้จะพิจารณาในประเด็นของการพิจารณานโยบายเบื้องต้น การสำรวจประเด็นปัญหา การกำหนดความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากร การกำหนดรายละเอียดของโครงการ การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

5. การประสานงาน หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาได้กำหนดหรือคาดหวังเกี่ยวกับการประสานสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขณะดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ ในที่นี้จะพิจารณาถึงหลักการและเทคนิควิธีที่ใช้สำหรับการประสานงาน

6. การประเมินผล หมายถึง กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการที่บรรจุในแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน ในที่นี้จะพิจารณาในประเด็นการเตรียมการก่อนการประเมิน การจัดระบบการรายงาน การวิเคราะห์ผลและการนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการบริหารกลุ่มโรงเรียน

7. ครูประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนและไม่ได้เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

8. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับ
เลือกให้เป็นตัวแทนครูสายผู้สอนและหัวหน้าสถานศึกษาทุกโรงเรียนเป็นกรรมการโดย
ตำแหน่ง กรรมการเหล่านี้มีหน้าที่บริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับเนื้อหา
ดังนี้

1. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
2. การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ
4. แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท
5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้าน
 - การวางแผน
 - การประสานงาน
 - การประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ตามระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 หมวด 3 ข้อ 6 ได้กำหนดไว้ว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนภายในกลุ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและข้าราชการครูที่เป็นผู้สอนจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการโดยตำแหน่ง ถ้ามีเศษให้ปัดเป็นหนึ่ง ดังนั้นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในแต่ละกลุ่มจึงมีจำนวนไม่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนโรงเรียนภายในกลุ่มนั้น ๆ สำหรับตำแหน่งประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนนั้นจะต้องมาจากการดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนโดยวิธีการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับกรรมการครูผู้สอน

คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการและอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนและกรรมการกลุ่มโรงเรียนที่เลือกตั้งจากข้าราชการครูผู้สอนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปีการศึกษา เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ข้อ 10 ได้กำหนดการพ้นจากตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียน ดังนี้

1. ตาย
2. ลาออก
3. ออกจากวาระ
4. พ้นจากการเป็นข้าราชการครู
5. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนอกกลุ่มโรงเรียน
6. พ้นจากการดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือพ้นจากหน้าที่ครูผู้สอนสำหรับกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งจากครูผู้สอน
7. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลานานเกิน 6 เดือน เช่น ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อ ถูกสั่งพักราชการหรือไปรับราชการทหาร เป็นต้น

การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลในรูปคณะกรรมการ ซึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา" ส่วนงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส่วนงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : คำนำ) ได้กำหนดหลักการที่สำคัญในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน 3 ประการ คือ

1. ร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินงานในลักษณะมีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันตามหลักประชาธิปไตย

2. การจัดทำแผนบริหารงานและโครงการมีใช้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอของบประมาณเพิ่มขึ้น แต่เป็นการจัดทำเพื่อหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความต้องการและทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ถูกนำมาใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ปริมาณงานและคุณภาพของงานในการนำมาพิจารณาจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนควรเหมาะสมกับทรัพยากรและความเป็นไปได้ของแผน ตลอดจนความพร้อมและความสามารถของบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน เพราะความสำเร็จของแผนอยู่ที่การสามารถปฏิบัติตามแผนได้

การบริหารกลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มมิได้หมายความว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบทุกเรื่องของทุกโรงเรียน แต่หมายถึงการสนับสนุนตามบทบาทหน้าที่ที่ใดกำหนดไว้ในระเบียบหรือที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเท่านั้น ทั้งนี้เพราะทุกโรงเรียนมีผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบดูแลอยู่แล้ว

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดลักษณะงานของกลุ่มโรงเรียน 4 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 5)

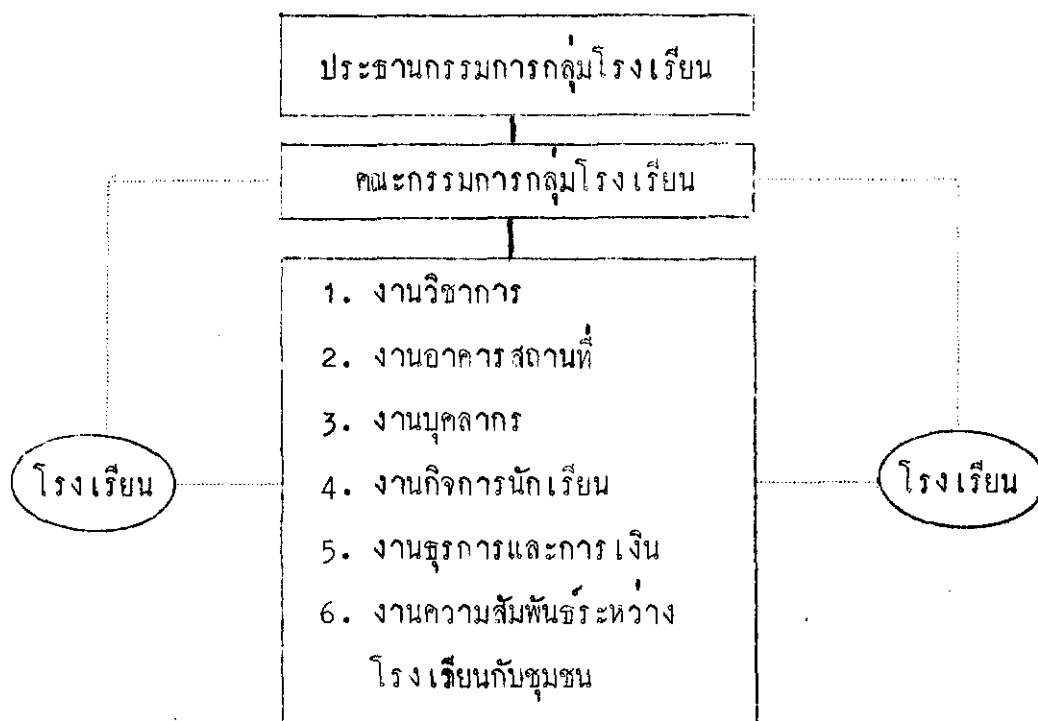
1. เป็นงานที่โรงเรียนแต่ละแห่งไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองเพราะมีปัญหาและอุปสรรคมาก หากดำเนินการในงานนั้นจะไม่เป็นการประหยัดทรัพยากรและเวลา

2. เป็นงานเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายด้านคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การแก้ปัญหาการขาดเรียนหรือการลดอัตราการเข้าชั้นของนักเรียน

3. งานที่เป็นปัญหาและ เป็นความต้องการร่วมกันของโรงเรียนหรือโรงเรียนส่วนใหญ่ภายในกลุ่มเดียวกัน

4. งานเร่งรัดที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาตามนโยบายซึ่งเป็นงานเพิ่มเติมมาในกรณีพิเศษ

ในการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนประถมศึกษาภายในกลุ่มนั้น ตามระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ข้อ 5 ได้กำหนดการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนให้มีการช่วยเหลือสนับสนุนในด้านกำลังงานและความคิดในขอบข่ายงาน 6 งาน ตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงแผนภูมิการบริหารกลุ่มโรงเรียน

ที่มา : ฝ่ายแผนพัฒนา กองนโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

จากแผนภูมิจะเห็นว่าประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนและคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะดำเนินการในขอบข่ายงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งในการดำเนินงานนั้นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานขึ้นมารับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ

อรุณ วัชรธรรม (อรุณ วัชรธรรม 2522 : 103) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานจะได้ผลอย่างสมบูรณ์ถ้าบุคคลในองค์กรนั้นมีความจงรักภักดีต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างเหมาะสมจะทำให้กลุ่มปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน 2523 : 267) ได้กล่าวไว้ว่า ในการปฏิบัติงานเป็นทีมนั้นย่อมทำให้งานขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น การร่วมมือกันในการปฏิบัติงานเป็นเทคนิคการบริหารอันสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและผู้ร่วมงานจะต้องเข้าใจให้ซาบซึ้งถึงคุณค่าของการร่วมมือ

วิวัฒน์ ไรยสกุล (วิวัฒน์ ไรยสกุล 2527 : 13) ได้กล่าวถึงกลุ่มที่มีประสิทธิภาพว่า ผลประโยชน์และจุดหมายของกลุ่มจะต้องมาก่อนและถือว่าสำคัญกว่าของแต่ละคนในกลุ่ม ความขัดแย้งและความอิจฉาริษยาจะต้องมีน้อยที่สุดเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของส่วนรวม สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ธงชัย สันติวงษ์ (ธงชัย สันติวงษ์ 2523 : 301) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานโดยคณะกรรมการไว้ว่า การปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการมีความจำเป็นในองค์กรขนาดใหญ่หรือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่น ๆ มีทั้งเจ้าหน้าที่ระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำร่วมอยู่ด้วยกันก็ได้

จากแนวคิดของบุคคลดังกล่าวก็พอสรุปได้ว่า การบริหารงานโดยกลุ่มหรือคณะกรรมการจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้อง

อาศัยความร่วมมือประสานงาน สมาชิกในกลุ่มมีความจริงใจในการปฏิบัติงานไม่มีความ
อิจฉาริษยากัน ต้องช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันและคณะกรรมการควรประกอบ
ด้วยบุคคลหลายฝ่ายหลายระดับมีทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการถ่วงดุลย์
อำนาจและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ จากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย
การบริหารงานในระบบคณะกรรมการจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นถ้าหากคณะกรรมการเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถดี มีความเข้าใจในบทบาทของตนเป็นอย่างดี

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท

แมคโดนัล และ สเชลเลนเบิร์ก (Mac Donal and Schellenberg. 1971 : 4) ได้กล่าวถึงบทบาทในเชิงสังคมไว้ว่า บทบาทหมายถึงความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมที่สมาชิกในสังคมคาดหวังจะให้บุคคลนั้นประพฤติ

กู๊ด (Good. 1973 : 502) ได้อธิบายความหมายของบทบาทไว้ 2
ลักษณะด้วยกัน คือ ลักษณะที่แสดงออกของบุคคลในกลุ่มและรูปแบบพฤติกรรมที่คาดหวัง
ความตำแหน่งหน้าที่หรือการแสดงออกของแต่ละบุคคลตามความมุ่งหวังของสังคม

คิง และ มอร์แกน (King and Morgan. 1975 : 594) ได้กล่าวถึง
บทบาทว่า บทบาทเป็นรูปแบบของพฤติกรรมซึ่งคาดหวังว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งทาง-
สังคมจะปฏิบัติ

คาแกน และ เฮฟแมน (อกุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ 2526 : 9 อ้างอิง
มาจาก Kagan and Havemann. 1976 : 21) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ว่า บทบาท
เป็นพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจากบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่ง

เกทเซล (Getzel. 1968 : 153) ได้ให้ความเห็นว่าบทบาทหนึ่ง ๆ
จะมีข้อตกลงและความรับผิดชอบหลายอย่างที่กำหนดไว้แน่นอน เมื่อบุคคลเข้าประจำ
บทบาทเขาก็จะต้องกระทำกิจกรรมที่ระบุไว้ในแต่ละบทบาทนั้น

ภิญโญ สาคร (ภิญโญ สาคร 2519 : 304) ได้ให้ความหมายของ

บทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งและบทบาทหน้าที่นั้นจะควบคู่อยู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

สุพัตรา สุภาพ (สุพัตรา สุภาพ 2522 : 73) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ว่า บทบาทคือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทก็ต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคืออบรมสั่งสอนนักเรียน การกำหนดบทบาทจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพเพราะบทบาทกำหนดความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

ทิตยา สุวรรณขุ (สมศักดิ์ ทาสิริ 2527 : 11 อ้างอิงมาจาก ทิตยา สุวรรณขุ 2517 : 162) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทในเชิงสังคมวิทยาว่า คนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะแตกต่างกันเพราะว่ากลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมมีวัตถุประสงค์ของกลุ่มแตกต่างกัน สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีสิทธิและความรับผิดชอบในการดำเนินบทบาทของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ สิทธิและความรับผิดชอบในหน้าที่นี้เองสามารถแยกผู้ที่เป็นสมาชิกออกจากผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมนั้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้สมาชิกของกลุ่มคาดหวังว่าบทบาทของสมาชิกแต่ละคนได้ตลอดจนทำให้เกิดมีการบังคับโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่จะให้สมาชิกแต่ละคนยอมรับและประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ได้อีกด้วย

จากแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลดังกล่าวพอสรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ซึ่งการแสดงออกของบทบาทนั้นจะมีส่วนผูกพันอยู่กับความคิดของผู้ดำรงตำแหน่งเองและความคาดหวังของผู้ร่วมงานหรือผู้อื่นในสังคมที่ต้องการให้ปฏิบัติในฐานะที่ดำรงตำแหน่งนั้น

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแต่ละบทบาทนั้นอาจเป็นความคาดหวังของผู้กระทำ หรือผู้ร่วมงานคาดหวังให้เขากระทำหรือไม่ก็ได้และในบางครั้งความคาดหวังอาจไม่ตรงกันก็ได้ การที่บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคมถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามบทบาทใดเราเรียกบทบาทนั้นว่าเป็นบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งซีคอร์ดและแบคแมน (อดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ 2526:13 อ้างอิงมาจาก Secord and Backman. 1964:457) กล่าวไว้ว่า "บทบาทที่คาดหวัง เป็นการคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทซึ่งจะต่างกันไปตามบุคคลที่คาดหวัง โดยจะต่างกันตามอายุ เพศ ตำแหน่งและวัฒนธรรม"

สำหรับบทบาทที่บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคมได้ปฏิบัติจริงในการตอบสนองข้อกำหนดต่าง ๆ ในตำแหน่งที่เขาครอบครองอยู่ เราเรียกบทบาทนั้นว่า บทบาทที่เป็นจริง เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงนี้พาร์สัน (Parsons. 1968:64) ได้กล่าวว่า ความแตกต่างกันในบทบาทที่เป็นจริงไม่ได้เนื่องมาจากความแตกต่างกันในหน้าที่ทางสังคมที่ปฏิบัติต่อ ๆ กันมาเท่านั้นแต่ยังเกิดจากสิ่งที่กลุ่มบุคคลกำหนดขึ้นไว้ และการปฏิบัติของแต่ละบุคคลถึงแม้ว่าจะ เป็นบุคคลภายในกลุ่มเดียวกันก็แตกต่างกัน

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามที่ได้อธิบายมาพอสรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งใดก็ตามนอกจากจะต้องศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนเองแล้วยังต้องศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในบทบาทของตนเองตามทัศนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้ร่วมงานมีความมุ่งหวังที่จะให้ปฏิบัติงานในเรื่องใดบ้าง มากน้อยเพียงใดเพราะผู้ร่วมงานมีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ การดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนก็เช่นเดียวกันการปฏิบัติงานจะสำเร็จลุล่วงหรือไม่นั้นนอกจากจะขึ้นอยู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดมากับตำแหน่งแล้วยังขึ้นอยู่กับความคาดหวังในบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ ครู และผู้บริหารโรงเรียนประมัตถศึกษาอีกด้วย ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ถ้าหากความร่วมมือจากบุคคลเหล่านั้นแล้วการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนจะบรรลุเป้าหมายได้ยาก

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 หมวด 2 ข้อ 12 ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาดังนี้

1. วางแผนปรับปรุงโรงเรียนตามขอบข่ายของงานภายในกลุ่มและปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของอำเภอ จังหวัดและแนวนโยบายของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการดำเนินการปรับปรุงโรงเรียนแต่ละโรงเรียนภายในกลุ่ม
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพัฒนาบุคลากรภายในกลุ่ม
4. จัดให้มีการประสานงานและร่วมมือระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มและชุมชนเพื่อกำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
5. เสนอแนะงบประมาณประจำปีของโรงเรียนภายในกลุ่ม
6. ติดตามผลการปฏิบัติงานและดูแลความประพฤติของข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน
7. เสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน
8. วางแผนสำรวจและดำเนินการตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาเพื่อให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึง
9. ประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนภายในกลุ่ม
10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย

เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 10 ข้อ ดังกล่าว จะเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทที่สำคัญและนำศึกษา

อยู่ 3 ด้าน คือ

1. การวางแผน
2. การประสานงาน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

การวางแผน

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการปฏิบัติงานทุกอย่างถ้าจะให้มีประสิทธิภาพประ-
สพผลสำเร็จควยก็จะต้องมีแผนการปฏิบัติงานวางไว้อย่างรัดกุม สมเหตุสมผล มีความ
เป็นไปได้ในด้านความพร้อม ทรัพยากรและการยอมรับของผู้ปฏิบัติ ทั้งจะต้องประกอบ-
ด้วยข้อมูลที่เชื่อถือได้

ความหมายของคำว่า "การวางแผน" นั้นได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้มาก
แต่กล่าวโดยสรุปแล้วการวางแผนก็คือการคิดหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุด โดย
กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กำหนดรายละเอียดในการดำเนินงาน กำหนด
ความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากรในรูปของแผนงานและโครงการ

การวางแผนเป็นกระบวนการขั้นหนึ่งในการบริหารงานและมีประโยชน์อย่าง-
มากต่อการปฏิบัติงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ
ทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการคิดเตรียมการและแก้ปัญหาล่วงหน้าเพื่อให้การทำงานมีจุดหมายใน
อนาคต เป็นการก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลาช่วยให้กิจการงานได้รับการพัฒนาอยู่
เสมอ
2. การปฏิบัติงานที่มีแผนงาน มีระบบ ขั้นตอนและระยะเวลากำหนดไว้เด่นชัด
นอกจากจะสะดวกในการดำเนินงานแล้วยังสามารถวัดความสำเร็จได้อีกด้วย
3. ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นหรือมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในเรื่องแผนงาน
ของหน่วยงานเองหรือสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ถ้ามีแผนงานอยู่แล้วก็สามารถ

ที่จะปรับปรุงและแก้ไขได้ทันที

4. ผู้บริหารหรือผู้ควบคุมนโยบายในระดับต่าง ๆ สามารถใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และถูกต้อง

5. ทำให้ได้ทราบข้อมูลความเป็นมาในอดีต สถานการณ์ปัจจุบันและการประมาณการในอนาคต เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การวางแผนทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าทั้งนี้ เพราะหลักในการวางแผนจะต้องคำนึงถึงการระดมทรัพยากรทุกอย่างที่มีอยู่อย่างจำกัด มาดำเนินการตามความจำเป็นก่อนหลังได้เหมาะสมกับภาวะการณ์ต่าง ๆ โดยเลือกวิธีที่ดีที่สุด ทำให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ เวลา) และการใช้ประโยชน์ให้เต็มที่คุ้มกับการที่ไ้ลงทุนไป

7. ทำให้เกิดการร่วมมือประสานงานทั้งในหน่วยงานของตนและหน่วยงานอื่นในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกัน

8. การวางแผนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการกระจายอำนาจ แต่ละโครงการที่บรรจุในแผนปฏิบัติงานจะมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

แผนบริหารกลุ่มโรงเรียนที่ขึ้นควรมีลักษณะดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 13)

1. เป็นนโยบายและวัตถุประสงค์ชัดเจน แน่นนอนและเข้าใจง่าย
2. มีความสอดคล้องกับแผนบริหารในระดับต่าง ๆ
3. มีการพิจารณานำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. มีความยืดหยุ่นสามารถที่จะปรับและแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

5. การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาและวิธีดำเนินการควรประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

6. มีการกำหนดขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดความสับสนในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ของแผนปฏิบัติงาน

7. มีการใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจทุกขั้นตอน

8. มีระบบการควบคุม ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงควบคุมคุณภาพ

9. มีความเป็นไปได้และมีความพร้อมทางค่านบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลาและแผนนั้นต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงและถือปฏิบัติได้

10. มีงานและโครงการที่สอดคล้องกับแผนบริหารงานกลุ่มโรงเรียน

การวางแผนเป็นกระบวนการที่มีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็น 2 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนเตรียมการ

เป็นขั้นที่ต้องดำเนินการก่อนการจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน โดยคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.1 คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประชุมซักซ้อมเพื่อทำความเข้าใจในการจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน สิ่งที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรจะได้ศึกษาทบทวนเพื่อทำความเข้าใจเป็นพื้นฐาน คือ

1.1.1 การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติงานอยู่ในขอบข่ายที่จะต้องรับผิดชอบ

1.1.2 ศึกษากระบวนการบริหาร โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและทรัพยากร การวางแผนและการกำหนดทางเลือกการบริหารและการประเมินผล การที่ได้ศึกษากระบวนการในการบริหารจะทำให้มองเห็นแนวทางในการจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน

1.1.3 ศึกษาทำความเข้าใจขอบข่ายของงานทั้ง 6 งานหลักที่โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบ คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชน ในการศึกษาทำความเข้าใจงานดังกล่าวจะต้องเข้าใจได้ถูกต้องว่าลักษณะของแต่ละงานนั้นครอบคลุมภารกิจกว้างขวางเพียงใด ปัญหาอย่างไรจะจัดอยู่ในงานใด

1.2 คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนอย่างกว้าง ๆ ควรประชุมกันในเดือนที่ทราบจำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแล้วคือประมาณเดือนธันวาคม การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายต้องให้เหมาะสมกับจำนวนงบประมาณ

1.3 คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดการจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นเรื่อง ๆ จำนวนของคณะทำงานแต่ละชุดพิจารณาตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความสามารถของบุคลากรที่จะต้องรับผิดชอบโดยให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย

2. ขั้นตอนจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน

การดำเนินงานในขั้นนี้สำคัญมากและจะต้องใช้เวลามากเพราะต้องพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนอย่างรอบคอบ การจัดทำแผนควรดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 คณะทำงานสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในขั้นเตรียมการ ผลจากการดำเนินงานของคณะทำงานขั้นนี้เป็นอย่างไรจะต้องนำเสนอให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพราะคณะทำงานรับผิดชอบเพียงบางงานเท่านั้นแต่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบงานทั้ง 6 งาน

2.2 คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไปของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจของประชาชนในกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำมากำหนดความต้องการและทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหาให้ถูกต้อง

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนโดย-

กำหนดอย่างกว้าง ๆ ให้ครอบคลุมเพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมของแผน ส่วนรายละเอียด และการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนนั้นจะบรรจุอยู่ในโครงการซึ่งเป็นรายละเอียดในขั้นการกำหนดวิธีดำเนินการแก้ปัญหา นอกจากนี้ควรกำหนดเครื่องชี้วัดความสำเร็จของโครงการเพื่อประโยชน์ในการติดตามประเมินผล

2.4 กำหนดวิธีดำเนินงาน คือ กำหนดแนวทางการบริหารกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.5 กำหนดโครงการ คณะทำงานควรเสนอให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนพิจารณาให้รอบคอบเพราะการกำหนดโครงการนี้เป็นส่วนประกอบสำคัญของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนและจะเป็นส่วนที่จะสนับสนุนให้แผนบรรลุความสำเร็จ ในการกำหนดโครงการและรายละเอียดของโครงการนี้จะค่อนข้างถึงความเป็นไปได้ให้มากที่สุดแต่ละโครงการต้องมุ่งแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ของกลุ่มโรงเรียนได้

2.6 กำหนดการประเมินผล คือ การควบคุม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนเพื่อตรวจสอบดูเป็นระยะ ๆ ว่าการดำเนินงานตามโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการนั้น ๆ หรือไม่

สำหรับสาระสำคัญของโครงการและแนวการจัดทำโครงการนั้นในแต่ละโครงการจะมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์เป็นส่วนที่จะชี้ให้ทราบว่าโครงการนั้น ๆ จะดำเนินการเพื่อให้เกิดอะไรขึ้นบ้างและผลจากการดำเนินงานจะเป็นการพัฒนางานบริหารในด้านใดบ้าง วัตถุประสงค์ทุกข้อต้องชัดเจนและเข้าใจตรงกันทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน

2. เป้าหมาย

เป้าหมายเป็นส่วนกำหนดปริมาณและคุณภาพของงานที่จะทำให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์และคุณภาพของงานนั้นจะเป็นผลดีต่อการบริหารกลุ่มโรงเรียนเพียงใด

การกำหนดเกณฑ์เพื่อที่จะวัดปริมาณและคุณภาพของแต่ละโครงการบางครั้งควรจะกำหนดไว้ด้วย

3. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการกำหนดกิจกรรมที่ต้องการให้มีการปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ไ้กระบุระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมไว้และอาจมีการกำหนดผู้รับผิดชอบของแต่ละกิจกรรมไว้ด้วยในคอนท้าย

4. งบประมาณค่าใช้จ่าย

เมื่อตั้งโครงการขึ้นแล้วต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่จะสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการบางโครงการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระบุไว้ให้แน่นอน และข้อมูลส่วนนี้จะต้องแน่นอนไม่ขยายเกินวงงบประมาณในภายหลังเพื่อป้องกันการชะงักของโครงการหรือไ้ล้มเหลวไม่ครบถ้วนตามเป้าหมาย

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ควรระบุชื่อและตำแหน่งของผู้บริหารโครงการหรือเลขานุการของโครงการทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน หรืออาจจะระบุคณะผู้รับผิดชอบด้วยก็ได้หากโครงการนั้นเป็นการดำเนินงานในลักษณะคณะทำงานโดยเฉพาะ

6. การประเมินผล

ทุกโครงการจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลโครงการไว้ อย่างชัดเจนใน 3 ขั้นตอน คือ

- วิธีประเมิน
- ผลที่จะไ้รับ
- ปัญหาและอุปสรรค

7. ข้อเสนอแนะ

เป็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานต่อเนื่องกับโครงการนี้ในปีการศึกษาต่อไป ทำให้ผู้ดำเนินงานตามโครงการทราบข้อสรุปและมีประสบการณ์มากขึ้น สามารถเตรียมการและปฏิบัติกิจกรรมไ้รัดกุม

การประสานงาน

การประสานงานเป็นกระบวนการขั้นหนึ่งของการบริหารซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคลหรือองค์การใด ๆ ก็คือไม่ว่าจะทำงานหรือบริหารงานได้สำเร็จตามลำพังจะต้องมีการติดต่อประสานงานกับคนอื่นอยู่ด้วยเสมอ ยิ่งเป็นองค์การที่ขนาดใหญ่ ความจำเป็นในการประสานงานก็มีมากขึ้นตามตัว ถ้าพิจารณาถึงโครงสร้างของกลุ่มโรงเรียนและการจัดระบบงานของกลุ่มโรงเรียนจะเห็นว่า การประสานงานนั้นเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ เนื่องจากการบริหารงานมีลักษณะเป็นการแบ่งงานกันทำ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้งานที่แบ่งกันไปทำนั้นมีการประสานสอดคล้องกัน

ความหมายของคำว่า "ประสานงาน" นั้นได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้มาก เช่น ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2519 : 83) ได้ให้ความหมายของการประสานงานไว้ว่าเป็นกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์บุคคล วัสดุ ทรัพยากรอย่างอื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน 2523 : 143) ได้กล่าวถึงการประสานงานไว้ว่า การประสานงานเป็นเรื่องของความร่วมมือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาวะทางจิตใจเป็นสำคัญ ดังนั้นข้อตกลงขั้นปฐมของการประสานงานคือ จิตใจอันหมายถึงความร่วมมือและเมื่อเกิดความร่วมมือแล้วการดำเนินงานให้ประสานสอดคล้องก็จะติดตามมา โดยนัยนี้จึงอาจให้ความหมายของการประสานงานได้ดังนี้ การประสานงานคือความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติกิจกรรมงานให้เรียบร้อยและสอดคล้องกลมกลืนกันเพื่อให้งานสมบูรณ์และสำเร็จตรงตามเป้าหมายในเวลาที่กำหนดไว้

จากความหมายของการประสานงานดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การประสานงานคือการจัดกลไกต่าง ๆ ขององค์การและทรัพยากรการบริหารเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องต้องกัน ดำเนินไปในแนวทางเดียวกันและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

อุทัย หิรัญโต (อุทัย หิรัญโต 2526 : 71) ได้กล่าวถึงหลักการที่พึงปฏิบัติเกี่ยวกับการประสานงานไว้ดังนี้

1. ประสานการดำเนินงานกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกัน
2. ประสานทัศนคติหรือความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
3. ประสานระบบและกลไกตลอดจนวิธีปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ โดยพยายามจัดระบบงานให้เอื้ออำนวยซึ่งกันและกัน
4. คอยดูแลป้องกันและแก้ไขมิให้การบริหารงานของแต่ละหน่วยงานขัดแย้งกัน

5. หัวใจของการประสานงานคือ น้ำใจไมตรีถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

สมบูรณ์ พรหมพ (สมบูรณ์ พรหมพ 2521 : 208) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการประสานงานไว้ว่า ความร่วมมือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการประสานงาน และได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ควรจัดเพื่อให้เกิดการประสานงานดังนี้

1. การกำหนดแผนการหรือโครงการสำหรับทุกคนในหน่วยงานขึ้นก่อน
2. การทำให้ทุกคนรู้และเข้าใจในแผนการหรือโครงการทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนที่จำเป็น คือ รู้กันให้ทั่วว่าใครมีหน้าที่ทำอะไรและกำลังทำอะไรอยู่ในขณะนี้
3. การทำให้คนทุกคนเต็มใจรับงานส่วนที่ตนได้รับมอบหมายให้ทำจริง ๆ คือ ถ้ามีงานส่วนใดที่คน ๆ หนึ่งทราบว่าตนดัดแก้กลับให้คนอื่นไปทำก็จะเกิดไม่พอใจขึ้นได้

ในการประกอบกิจกรรมทั้งสามส่วนเพื่อก่อให้เกิดการประสานงานนี้ เมื่อพิจารณาโดยถ่วงแท้แล้วจะพบว่ากิจกรรมสองประเภทแรกจำเป็นจะต้องอาศัยการตัดสินใจ การวางแผนงานและการติดต่อเสนอรายงานเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจกัน ส่วนกิจกรรมประเภทที่ 3 นั้นจะต้องอาศัยการศึกษาให้เข้าใจบุคลากรและจำเป็นจะต้องอาศัยหลักของการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความสามารถอย่างแท้จริง ที่สำคัญที่สุดการส่งเสริมเรื่องน้ำใจหรือการรู้สึกยอมรับในงานที่บุคคลนั้นได้รับ คือ มองเห็นว่าเป็นงานที่มีความสำคัญต่อองค์การ ถ้าหากทำพลาดแล้วยอมทำใหม่โดยไม่

ขององค์การเสียหายอย่างมากมาย นั่นคือการทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนมองเห็นความสำคัญ
ของงาน รู้สึกยอมรับในงานที่รับมอบหมายมาว่าเป็นงานสำคัญและมีความตั้งใจที่จะ
ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ

สำหรับการประสานงานในวงการการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นจะ-
ต้องจัดในเรื่องต่อไปนี้ให้อยู่ในสภาพที่ดี (ภิญโญ สาร 2519 : 84-85)

1. โครงสร้างของการบริหารมีระเบียบแบบแผนและรัดกุม
2. มีแผนภูมิแสดงสายงาน สายบังคับบัญชาและสายการติดต่อสื่อสาร
(Organization Chart) ที่ชัดเจนเข้าใจง่ายพร้อมด้วยคำอธิบายบอกอำนาจหน้าที่
ประจำตำแหน่งโดยละเอียด
3. มีการเขียนนโยบาย กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ไว้เป็นลาย-
ลักษณ์อักษรอ้างอิงได้
4. ระบบเสนอรายงาน (Communication system) เป็นระบบตามแบบ
(formal) ซึ่งยึดเป็นหลักปฏิบัติได้แน่นอน
5. มีบุคลากรประสานงานซึ่งเป็นผู้มีความสามารถสูงทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ
6. มีคณะกรรมการอันประกอบด้วยตัวแทนของบุคลากรระดับต่าง ๆ ซึ่งประชุม
กันเป็นประจำ เป็นการเปิดโอกาสให้ได้พบปะทำความเข้าใจกันในที่ประชุมคณะกรรมการ-
การนั้น ๆ อยู่เสมอ
7. มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบงานคล้าย ๆ กันรับหน้าที่หารือเกี่ยวกับงาน
เฉพาะเรื่อง
8. เขียนโครงการและวิธีการทำงานต่าง ๆ ขึ้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ทุก-
คนได้ทราบ
9. มีหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและประมวลการสอนอย่างชัดเจน
10. มีคู่มือครูประจำโรงเรียนเพื่อให้ครูรู้หน้าที่และรู้จักโรงเรียน
11. มีทะเบียนและบันทึกรายงานต่าง ๆ จัดไว้เป็นระบบซึ่งค้นสะดวก
12. ผู้ร่วมงานทุกคนมีโอกาสพบปะสังสรรค์กันนอกเวลาปฏิบัติงานเพื่อสร้าง

สัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน

13. การใช้อำนาจหน้าที่ทุกชนิดของบุคลากรทุกระดับเป็นไปด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อหาคุณค่าของบุคคลในแง่ของการปฏิบัติงานและสมรรถภาพในการพัฒนาตนเอง โดยปกติผู้ที่ประเมินผลงานคือผู้บังคับบัญชา การประเมินผลงานอาจไม่กระทำเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินและไม่จำเป็นต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การประเมินที่ใช้กันมากก็คือประเมินจากผลงานที่ได้ โดยเปรียบเทียบผลงานกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (เสนาะ ทิโยว สุปราณี ศรีฉัตรากิมุข และ นิยะดา ชูณหางค์ 2525 : 144)

กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ประการ (สมพงศ์ เกษมสิน 2523 : 216-219)

1. กำหนดวัตถุประสงค์

ในการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนทั้งนี้เพื่อให้ค่าเงินไปสู่เป้าหมายโดยรวดเร็วและถูกต้อง

2. กำหนดแบบและกำหนดลักษณะงานที่จะประเมิน

เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์แล้วจะต้องกำหนดวิธีที่จะใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยสร้างแบบประเมินขึ้นและในแบบควรกำหนดลักษณะงานที่ต้องการจะประเมินไว้ด้วย

3. กำหนดตัวผู้ประเมินและทำการอบรมผู้ทำการประเมิน

เมื่อกำหนดแบบประเมินผลและลักษณะงานที่จะประเมินแล้วต่อไปก็กำหนดตัวผู้ที่จะทำการประเมิน ปกติจะเป็นผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดของผู้ที่จะถูกประเมิน ผู้บังคับบัญชาที่จะทำการประเมินผลเหล่านี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจหรือได้รับการอบรมให้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ หลักการและเทคนิคในการประเมินผลตามแบบฟอร์ม

และลักษณะงานที่กำหนดเป็นมาตรฐานไว้

4. กำหนดวิธีการประเมินผล

ในขั้นนี้หน่วยงานที่ใช้วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องกำหนดวิธีประเมินว่าจะให้ผู้บังคับบัญชาเผชิญหน้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาและชี้สมรรถภาพหรือข้อบกพร่อง ตลอดจนแนวทางที่ควรปรับปรุงแก้ไขตัวเอง รวมทั้งเตรียมแบบประเมินเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชากรอกลงในแบบ

5. การวิเคราะห์ผลและการนำผลการประเมินไปใช้

การวิเคราะห์ผลจากแบบประเมินเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยระบบคุณธรรม ผู้วิเคราะห์จะต้องมีความชำนาญพอสมควรในการแปลความหมายจากแบบที่ผู้ประเมินได้ประเมินแล้วและควรคัดลอกผลการประเมินลงในระเบียบเพื่อจะนำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับผลการประเมินในโอกาสต่อไป

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานในระดับกลุ่มโรงเรียนเป็นการประเมินผลโดยคณะกรรมการ การประเมินโดยคณะกรรมการก็ว่าการประเมินโดยบุคคลคนเดียวในแง่ที่ว่า การประเมินโดยคณะกรรมการสามารถลดความลำเอียงได้และผู้ประเมินเองก็จะถูกวิพากษ์วิจารณ์น้อยลง

การประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนภายในกลุ่มเป็นหน้าที่หนึ่งของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของแผนการบริหารกลุ่มโรงเรียนเพื่อตรวจสอบดูเป็นระยะ ๆ ว่าการดำเนินงานตามโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการนั้น ๆ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 19) ได้เสนอแนะแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานดังนี้

1. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างปฏิบัติงานและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

2. ควรจัดให้มีระบบการรายงานโดยการตกลงกันในเรื่องระยะเวลาเพื่อ-
แสดงความคืบหน้าของโครงการ โดยให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้รายงานผล
การปฏิบัติงานถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3. การประเมินผลควรพิจารณาถึงเครื่องชี้วัดความสำเร็จหรือผลของงาน
เครื่องชี้วัดนั้นต้องเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น สัมฤทธิ์ผลทาง-
การเรียนอาจดูได้จากอัตราการเลื่อนชั้น คะแนนสอบ การผ่านจุดประสงค์ต่าง ๆ
โดยเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา

4. ควรมีบันทึกรายงานผลหรือเปรียบเทียบผลออกมาเป็นภาพหรือตัวเลขอย่าง
ชัดเจนทั้งในลักษณะเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อสะดวกต่อการสรุปจำแนกเป็นราย
งานผลให้กับหน่วยอื่น ๆ ได้ทราบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มี
น้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเป็น
งานใหม่ เท่าที่ค้นพบมีดังนี้

อดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ (อดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ 2526 : 149-
151) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม-
ศึกษาและครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการ
ศึกษา 8 ผลการศึกษาพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา
ส่วนใหญมีความคาดหวังว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากทุก
หน้าที่ และในการปฏิบัติจริงนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติ
จริงน้อยเกือบทุกบทบาท ยกเว้นในเรื่องการเสนอแนะการพิจารณาความดีความชอบ
ประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียนและการสำรวจเด็กที่จะเข้าเรียน ซึ่ง
กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงมาก ส่วนบท

บาทที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่ควรปฏิบัติได้แก่ การนิเทศการศึกษาโรงเรียนภายในกลุ่ม การทำข้อสอบปลายปีส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและการควบคุมการก่อสร้าง

สมชาย ปิ่นสุข (สมชาย ปิ่นสุข 2526 : 139) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1 ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าความต้องการงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน และพบว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีความต้องการงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนมากกว่างานด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานพัฒนา งานการเรียนการสอนและงานสนับสนุนทางวิชาการตามลำดับ ส่วนครูผู้สอนมีความต้องการงานการเรียนการสอนมากกว่างานด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานพัฒนา งานสนับสนุนวิชาการ งานนิเทศและตรวจเยี่ยมตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนนั้นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยในด้านการพัฒนา งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม และการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ด้านการเรียนการสอนและงานสนับสนุนวิชาการและเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ พบว่ากลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนมากกว่างานด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานพัฒนา งานสนับสนุนวิชาการและงานการเรียนการสอนตามลำดับ

เกษม สุทธสันต์ (เกษม สุทธสันต์ 2526 : 48) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่ามีผู้บริหารร้อยละ 83.70 ครูร้อยละ 85.59 ศึกษานิเทศก์ร้อยละ 83.54 มีความเห็นว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนควรมีบทบาทด้านการช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่มและ

ประสานงานกับศึกษานิเทศก์อำเภอ แต่ทั้งครูและผู้บริหารมีความคาดหวังบทบาทครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในด้านการเป็นวิทยากรอบรมครูภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่ในลำดับสุดท้ายเป็นส่วนใหญ่

อุไร ชุติเนตร (อุไร ชุติเนตร 2523 : 125) ได้ศึกษากระบวนการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน 103 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 103 คน และหัวหน้าหมวดวิชา 206 คน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ที่สำคัญได้แก่

1. การวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียนมักจะไม่กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไว้อย่างชัดเจนและมักจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในกรณีที่ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนมักจะตั้งเป้าหมายไว้สูงจนทำให้ความลำบากใจให้แก่ผู้ปฏิบัติ กลุ่มโรงเรียนชาคนุสลากรผู้มีความสามารถในการวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประสานงานของกลุ่มโรงเรียนล่าช้าและไม่สะดวกเท่าที่ควร เพราะโรงเรียนต่าง ๆ ที่สังกัดกลุ่มโรงเรียนเดียวกันตั้งอยู่กระจัดกระจายและห่างไกลกัน โรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนตั้งใหม่การติดต่อทำได้ยากเพราะขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์

3. การติดตามและประเมินผลงานของกลุ่มโรงเรียนยังปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะกลุ่มโรงเรียนชาคนุสลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านนี้

สุเมธ กัปโก (สุเมธ กัปโก 2527 : ค) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในทรรณะของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 จำนวน 147 คน ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ประสบปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับปัญหาด้านการวางแผนงานและด้านการติดต่อประสานงาน ประสบปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับปัญหาด้านการช่วยเหลือโรงเรียนแก้ปัญหาด้านการส่ง

เสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษา และด้านการติดตามและประเมินผลงาน และจากการศึกษาทบทวนของกรรมการกลุ่มโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนพบว่า มีทรรคนะคือปัญหาที่ประสบในการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในปัญหาด้านการวางแผน การติดต่อประสานงาน การช่วยเหลือโรงเรียนแก้ปัญหา การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษา แต่มีทรรคนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การบริหารงานกลุ่มโรงเรียนโดยคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มโรงเรียนระดับประถมหรือมัธยมประสบกับปัญหาในการบริหารงานในลักษณะคล้าย ๆ กัน โดยเฉพาะงานด้านการวางแผน การติดต่อประสานงาน การติดตามและประเมินผลงาน ส่วนทรรคนะหรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนนั้นมีความแตกต่างอยู่บ้างในบางบทบาท

สมมุติฐานการวิจัย

1. กรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน
2. กรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูมีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 3,456 คนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 537 คน

1.2 ครูประถมศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่ไม่ได้เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียน จำนวน 2,919 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 546 คน ได้มาโดยการสุ่ม

แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและกลุ่มครูประถมศึกษา ใช้สัดส่วนการสุ่ม ขนาดตัวอย่างตามเกณฑ์ของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 205 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษา 341 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงจำแนกกลุ่มตัวอย่างไปตามอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ และ กิ่งอำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	กรรมการ กลุ่มโรงเรียน	ครู	รวม	กรรมการ กลุ่มโรงเรียน	ครู	รวม
เมืองนราธิวาส	74	406	480	28	47	75
ตากใบ	51	311	362	19	37	56
บาเจาะ	38	243	281	15	28	43
ยี่งอ	38	213	251	15	25	40
ระแงะ	87	556	643	33	65	98
ริโอเสาะ	59	268	327	23	31	54
แว้ง	44	212	256	17	25	42
สุโหลงปาคี	48	268	316	18	31	49
สุโหลงโก-ลก	23	171	194	9	20	29
ศรีสาคร	24	92	116	9	11	20

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ และ กิ่งอำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	กรรมการ กลุ่มโรงเรียน	ครู	รวม	กรรมการ กลุ่มโรงเรียน	ครู	รวม
กิ่ง อ.สุคิริน	27	96	123	10	11	21
กิ่ง อ.จะนะ	24	83	107	9	10	19
รวม	537	2919	3456	205	341	546

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของคนที่มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงานและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยให้แสดงทัศนะเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อ โดยแยกเป็นคำถามในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการวางแผน จำนวน 16 ข้อ
2. ด้านการประสานงาน จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านการประเมินผล จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ศึกษาแนวการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจากคู่มือการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 2-268) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พร้อมทั้งศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) แล้วนำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาพันธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและแก้ไขข้อบกพร่อง

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนที่เป็นบทบาทที่เป็นจริง .886 และในส่วนที่เป็นบทบาทที่คาดหวัง .914

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา

2. ส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ถึงกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน แบบสอบถามแต่ละฉบับจะกำหนดวันส่งคืนไว้เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วให้ส่งคืนทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัยตามเจ้าหน้าที่ของจดหมายที่แนบไว้

การจัดกระทำข้อมูล

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์แล้วแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการกลุ่มโรงเรียนและกลุ่มครูประถมศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่คัดไว้มาตรวจให้คะแนนเฉพาะในตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามในตอนที่ 2 แต่ละข้อแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวของเบสท์ (Best. 1964 : 158-159) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	การแปลผล
3.68 - 5.00	สูง	ปฏิบัติมากหรือควรปฏิบัติมาก
2.34 - 3.67	ปานกลาง	ปฏิบัติปานกลางหรือควรปฏิบัติปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ	ปฏิบัติน้อยหรือควรปฏิบัติน้อย

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแปรปรวน

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test เพื่อหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ให้นำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการอภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้สถิติดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson. 1971:152})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวนโดยใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson. 1971:62})$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร Alpha - Coefficient

(Cronbach. 1970:161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมด

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มตามสมมุติฐานข้อ 3 และข้อ 4 โดยใช้ t-test แบบ Pooled Variance (นิคม ตั้งกะพิภพ 2523:261) สูตรที่ใช้ คือ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงของ t

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

n_1 แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง

n_2 แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงานและด้านการประเมินผล ในการแปลผลกระทำโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถามโดยอาศัยเกณฑ์ความแนวของเบสต์ (Best. 1964 : 158-159) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	การแปลผล	
		บทบาทที่เป็นจริง	บทบาทที่คาดหวัง
1.00-2.33	ต่ำ	ปฏิบัติน้อย	ควรปฏิบัติน้อย
2.34-3.67	ปานกลาง	ปฏิบัติปานกลาง	ควรปฏิบัติปานกลาง
3.68-5.00	สูง	ปฏิบัติมาก	ควรปฏิบัติมาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล

ตอนที่ 1 ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงานและด้านการประเมินผล จึงรายละเอียดแสดงในตาราง 2-9

ตาราง 2 ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนได้อย่างชัดเจน	2.43	0.55	2.42	0.68
2.	มีการกำหนดตัวบุคคลทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนเป็นการเฉพาะ	2.09	0.80	2.01	0.83
3.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการบริหารกลุ่มโรงเรียน	1.73	0.62	1.57	0.66
4.	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม	2.24	0.85	2.17	0.68
5.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนได้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	2.46	0.70	2.38	0.86
6.	มีการพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน	2.37	0.80	2.03	0.82

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7.	มีการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบปี	2.28	0.67	2.16	0.76
8.	มีการพิจารณาแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ โดยอาศัยรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายประกอบการพิจารณา	2.30	0.71	2.24	0.70
9.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงานในขอบข่ายงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน	3.17	0.78	3.09	0.67
10.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไปของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ	2.11	0.75	2.03	0.75
11.	มีการพิจารณาโครงการที่มีความเป็นไปได้บรรจุลงในแผนงานบริหารกลุ่มโรงเรียน	2.37	0.56	2.30	0.68
12.	มีการรวบรวมสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม	2.21	0.86	2.09	0.77
13.	มีการจัดทำโครงการเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหาต่าง ๆ	2.52	0.73	2.44	0.89

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14.	มีการจัดระบบการควบคุมติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ	2.03	0.81	1.79	0.67
15.	มีการวางแผนเพื่อที่จะให้เด็กในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนอย่างทั่วถึง	2.57	0.67	2.52	0.78
16.	มีการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทุกชั้นตอน	2.28	0.74	2.01	0.81
	รวม	2.39	0.73	2.20	0.75

จากตาราง 2 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนครูประถมศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย และเมื่อพิจารณาทัศนะเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผนในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนได้อย่างชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนได้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน การจัดทำโครงการเพื่อการปรับปรุงและแก้ปัญหาทางงานต่าง ๆ การวางแผนเพื่อที่จะให้เด็กในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนอย่างทั่วถึงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง สำหรับข้ออื่น ๆ อยู่-

ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ยกเว้นในเรื่อง การพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหา และการพิจารณาโครงการที่มีความเป็นไปได้บรรจุลงในแผนงานบริหารกลุ่มโรงเรียนกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง แต่ครูประถมศึกษาที่มีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

ตาราง 3 ทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ	2.21	0.75	2.02	0.73
18.	มีการมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด	2.51	0.77	2.43	0.69
19.	มีการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ	2.45	0.76	2.32	0.75
20.	มีการชี้แจงเกี่ยวกับแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.07	0.79	1.83	0.82
21.	มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร	2.20	0.82	2.07	0.78
22.	มีการจัดให้คณะครูภายในกลุ่มได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	2.77	0.98	2.58	0.71

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ ประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
23.	มีการฝึกอบรมคณะกรรมการก่อนที่จะเริ่ม ปฏิบัติงานตามโครงการ	1.97	0.85	1.84	0.81
24.	มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับ การส่งเด็กเข้าเรียนตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา	2.34	0.80	2.18	0.76
25.	มีการคัดเลือกตัวบุคคลที่รู้แผนงานเป็น อย่างดีมาทำหน้าที่ประสานงาน	2.15	0.71	2.02	0.83
26.	มีการระบุชื่อและตำแหน่งของผู้บริหาร โครงการทุกโครงการ	2.40	0.65	2.28	0.79
27.	มีการประสานทัศนคติหรือความคิดเห็น ของข้าราชการครูภายในกลุ่มให้เป็น ไปในแนวทางเดียวกัน	1.78	0.88	1.60	0.72
28.	มีการร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภาย ในกลุ่ม	2.61	0.90	2.43	0.85
รวม		2.29	0.81	2.13	0.77

จากตาราง 3 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงานอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงานในเรื่องการมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด การจัดให้คณะครูในกลุ่มพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง สำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ยกเว้นในเรื่อง การมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด การประสานสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา การระบุนโยบายและตำแหน่งของผู้บริหารโครงการทุกโครงการ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ครูประถมศึกษา มีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

ตาราง 4 ทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
29.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ	1.84	0.68	1.62	0.67
30.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	2.72	0.83	2.54	0.79
31.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม	2.81	0.77	2.62	0.74

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ ประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
32.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	2.87	0.71	2.73	0.80
33.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนเริ่มโครงการ	1.70	0.99	1.61	0.75
34.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในระหว่างที่ดำเนินการอยู่	1.83	0.65	1.79	0.72
35.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ	2.54	0.65	2.49	0.79
36.	มีการวิเคราะห์ผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน	1.78	0.92	1.61	0.71
37.	มีการประเมินผลตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด	2.13	0.76	1.89	0.76
38.	มีการนำผลจากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานครั้งต่อไป	2.08	0.81	1.94	0.80
39.	มีการนำผลการประเมินบันทึกเป็นภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะเชิงปริมาณและคุณภาพ	1.91	0.82	1.84	0.67

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ ประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
40.	มีการสรุปและรวบรวมผลการประเมินทุกโครงการ	2.26	0.94	2.18	0.66
	รวม	2.21	0.81	2.07	0.74

จากตาราง 4 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาปฏิบัติปานกลางในเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม และการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่ามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

ตาราง 5 ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาท-
บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการวางแผน

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ วางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนได้อย่างชัดเจน	4.00	0.41	3.95	0.58
2.	มีการกำหนดตัวบุคคลทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนเป็นการเฉพาะ	3.93	0.33	3.96	0.71
3.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการบริหารกลุ่มโรงเรียน	4.30	0.49	4.42	0.62
4.	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม	3.91	0.50	3.94	0.60
5.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	3.72	0.52	3.81	0.73
6.	มีการพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน	3.86	0.53	4.08	0.65

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ วางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7.	มีการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงาน ที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบปี	3.92	0.49	3.94	0.64
8.	มีการพิจารณาแผนงานหรือโครง- การต่าง ๆ โดยอาศัยรายละเอียด เกี่ยวกับนโยบายประกอบการ- พิจารณา	3.97	0.53	3.98	0.70
9.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน	3.89	0.52	3.88	0.58
10.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไป ของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางด้าน- ภูมิศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ	3.96	0.60	3.93	0.67
11.	มีการพิจารณาโครงการที่มีความ- เป็นไปได้บรรจุลงในแผนงาน บริหารกลุ่มโรงเรียน	4.05	0.49	4.04	0.68
12.	มีการรวบรวมสถิติทางการศึกษา ของโรงเรียนภายในกลุ่ม	4.04	0.45	3.97	0.59
13.	มีการจัดทำโครงการเพื่อปรับปรุง และแก้ไขปัญหางานวิชาการ	4.03	0.58	4.02	0.62

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ วางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14.	มีการจัดระบบการควบคุมติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ	4.06	0.51	3.90	0.68
15.	มีการวางแผนเพื่อที่จะให้เด็กในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนอย่างทั่วถึง	3.89	0.57	3.88	0.65
16.	มีการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทุกชั้นตอน	4.21	0.48	4.37	0.63
	รวม	3.98	0.50	4.00	0.65

จากตาราง 5 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทุกข้อ

ตาราง 6 ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ	3.82	0.58	3.99	0.68
18.	มีการมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด	3.80	0.63	3.88	0.60
19.	มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ	3.84	0.55	3.69	0.54
20.	มีการชี้แจงเกี่ยวกับแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.92	0.51	4.10	0.73
21.	มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร	3.87	0.58	3.95	0.58
22.	มีการจัดให้ครูภายในกลุ่มได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.38	0.53	3.47	0.58
23.	มีการฝึกอบรมคณะทำงานก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน	3.72	0.54	3.83	0.62
24.	มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนตาม- พ.ร.บ. ประถมศึกษา	3.78	0.60	3.84	0.53

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ ประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
25.	มีการคัดเลือกบุคคลที่รู้แผนงาน เป็นอย่างดีมาทำหน้าที่ประสานงาน	3.95	0.46	4.23	0.66
26.	มีการระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ บริหารโครงการไว้ทุกโครงการ	3.85	0.49	3.92	0.63
27.	มีการประสานทัศนคติหรือความคิด เห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่ม ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	4.02	0.59	4.24	0.69
28.	มีการร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	4.04	0.49	4.13	0.60
รวม		3.83	0.55	3.94	0.62

จากตาราง 6 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา
มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
ด้านการประสานงานอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาและครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียนประถมศึกษาในเรื่อง การจัดให้คณะครูภายในกลุ่มได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิด
เห็นอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมาก

ตาราง 7 หัตถ์ของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
29.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ	3.90	0.56	3.74	0.53
30.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่-				
	รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	3.85	0.51	3.81	0.72
31.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ-				
	ข้าราชการครูภายในกลุ่ม	4.20	0.54	4.51	0.55
32.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	4.36	0.51	4.32	0.55
33.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนเริ่มโครงการ	3.88	0.54	3.79	0.60
34.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในระหว่างที่ดำเนินการอยู่	3.92	0.56	3.86	0.69
35.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ	4.00	0.58	3.98	0.67
36.	มีการวิเคราะห์ผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.91	0.54	4.11	0.72

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ ประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
37.	มีการประเมินผลตามเกณฑ์และวิธี การที่กำหนด	4.21	0.50	4.53	0.54
38.	มีการนำผลของการประเมินไปใช้ ในการปรับปรุงงานครั้งต่อไป	4.28	0.58	4.34	0.64
39.	มีการนำผลการประเมินบันทึกเป็น ภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะเชิง- ปริมาณและคุณภาพ	3.91	0.62	4.12	0.59
40.	มีการสรุปและรวบรวมผลการประ- เมินทุกโครงการ	3.94	0.64	4.17	0.57
	รวม	4.03	0.56	4.11	0.62

จากตาราง 7 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา
ศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประ-
เมินผลอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาและครูศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทุกข้อ

ตาราง 8 หัสนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน

บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านการวางแผน	2.39	0.73	2.20	0.75
2. ด้านการประสานงาน	2.29	0.81	2.13	0.77
3. ด้านการประเมินผล	2.21	0.81	2.07	0.74
รวม	2.30	0.78	2.13	0.75

จากตาราง 8 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง แต่ครูประถมศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนะอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติ

ตาราง 9 ทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน

บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านการวางแผน	3.98	0.50	4.00	0.65
2. ด้านการประสานงาน	3.83	0.55	3.94	0.62
3. ด้านการประเมินผล	4.03	0.56	4.11	0.62
รวม	3.94	0.54	4.02	0.63

จากตาราง 9 แสดงว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาศึกษามีทักษะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทักษะอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 10-17

ตาราง 10 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารกลุ่มโรงเรียนได้อย่างชัดเจน	2.43	0.30	2.42	0.47	0.89
2.	มีการกำหนดตัวบุคคลทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนเป็นการเฉพาะ	2.09	0.64	2.01	0.68	1.11
3.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการบริหารกลุ่มโรงเรียน	1.73	0.39	1.57	0.44	2.81**
4.	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม	2.24	0.72	2.17	0.46	1.06
5.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนได้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	2.46	0.48	2.38	0.74	1.13

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
6.	มีการพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน	2.37	0.64	2.03	0.68	4.72**
7.	มีการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบปี	2.28	0.45	2.16	0.58	1.86
8.	มีการพิจารณาแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ โดยอาศัยรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายประกอบการพิจารณา	2.30	0.50	2.24	0.48	1.94
9.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน	3.17	0.60	3.09	0.45	1.29
10.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไปของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางค่านิยม ศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ	2.11	0.56	2.03	0.56	1.21
11.	มีการพิจารณาโครงการที่มีความเป็นไปได้บรรจุลงในแผนงานบริหารกลุ่มโรงเรียน	2.37	0.31	2.30	0.46	1.25

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
12.	มีการรวบรวมสถิติทางการศึกษา ของโรงเรียนภายในกลุ่ม	2.21	0.74	2.09	0.59	1.69
13.	มีการจัดทำโครงการเพื่อปรับปรุง และแก้ไขปัญหางานต่าง ๆ	2.52	0.53	2.44	0.78	1.10
14.	มีการจัดระบบการควบคุม ติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ	2.03	0.65	1.79	0.45	3.75**
15.	มีการวางแผนเพื่อที่จะให้เด็กใน เกณฑ์บังคับเข้าเรียนอย่างทั่วถึง	2.57	0.44	2.52	0.61	0.77
16.	มีการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการคัด- เลือกครูชั้นตอน	2.28	0.55	2.01	0.66	3.91**
	รวม	2.39	0.53	2.20	0.57	2.88**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผนในเรื่อง การเปิดโอกาสให้ผู้นำนวน เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของการบริหาร

กลุ่มโรงเรียน การพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน การจัดระบบการควบคุมติดตาม ประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและควบคุมคุณภาพ และการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนะไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
17.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ	2.21	0.56	2.02	0.53	2.92**
18.	มีการมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด	2.51	0.60	2.43	0.48	1.25
19.	มีการกำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ	2.45	0.58	2.32	0.56	1.94
20.	มีการชี้แจงเกี่ยวกับแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.07	0.62	1.83	0.67	3.38**
21.	มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร	2.20	0.67	2.07	0.61	1.65

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ- การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
22.	มีการจัดให้คณะกรรมการภายในกลุ่มได้ พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	2.77	0.95	2.58	0.50	2.64**
23.	มีการฝึกอบรมคณะกรรมการก่อนที่ จะเริ่มปฏิบัติงานตามโครงการ	1.97	0.72	1.84	0.66	1.78
24.	มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียน ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา	2.34	0.64	2.18	0.58	2.32*
25.	มีการคัดเลือกตัวบุคคลที่รู้แฉะ- งานเป็นอย่างดีมาทำหน้าที่ประ สานงาน	2.15	0.51	2.02	0.69	1.88
26.	มีการระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ บริหารโครงการไว้ทุกโครงการ	2.40	0.42	2.28	0.63	1.82
27.	มีการประสานทัศนคติหรือความ คิดเห็นของข้าราชการครูภายใน กลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	1.78	0.77	1.60	0.52	2.61**

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
28.	มีการร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	2.61	0.81	2.43	0.72	2.38*
	รวม	2.29	0.65	2.13	0.60	2.29*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงด้านการประสานงานในเรื่องการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ การชี้แจงเกี่ยวกับแผนการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดให้คณะกรรมการภายในกลุ่มได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการประสานทัศนคติหรือความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา และการร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 12 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
29.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ	1.84	0.73	1.62	0.45	3.33**
30.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	2.72	0.68	2.54	0.63	2.25*
31.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม	2.81	0.59	2.62	0.55	2.88**
32.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	2.87	0.50	2.73	0.65	2.06*
33.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนเริ่มโครงการ	1.70	0.99	1.61	0.56	1.20
34.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในระหว่างที่ดำเนินการอยู่	1.83	0.42	1.79	0.52	0.66

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
35.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ	2.54	0.42	2.49	0.63	0.82
36.	มีการวิเคราะห์ผลจากการประเมิน ผลการปฏิบัติงาน	1.78	0.84	1.61	0.51	2.43*
37.	มีการประเมินผลตามเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนด	2.13	0.58	1.89	0.58	3.58**
38.	มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงงานครั้งต่อไป	2.08	0.66	1.94	0.64	1.97
39.	มีการนำผลการประเมินบันทึก เป็นภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะ เชิงปริมาณและคุณภาพ	1.91	0.67	1.84	0.44	1.09
40.	มีการสรุปและรวบรวมผลการ ประเมินทุกโครงการ	2.26	0.88	2.18	0.44	1.16
	รวม	2.21	0.66	2.07	0.55	2.06*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงด้านการประเมินผลในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม และการประเมินผลตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม และการวิเคราะห์ผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N=205		ครูประถมศึกษา N=341		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนได้อย่างชัดเจน	4.00	0.17	3.95	0.37	1.04
2.	มีการกำหนดตัวบุคคลทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนเป็นการเฉพาะ	3.93	0.11	3.96	0.50	0.57

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ- การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน		ครูประถมศึกษา		t
		N = 205		N = 341		
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
3.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายเป้าหมายของการบริหาร กลุ่มโรงเรียน	4.30	0.24	4.42	0.38	2.35 ^{**}
4.	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ทางการศึกษาของโรงเรียนภายใน กลุ่ม	3.91	0.25	3.94	0.35	0.61
5.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน- ได้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	3.72	0.28	3.81	0.53	1.55
6.	มีการพิจารณาจัดอันดับความสำคัญ ของปัญหาตามความจำเป็นเร่ง ด่วน	3.86	0.29	4.08	0.42	4.07 ^{**}
7.	มีการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบปี	3.92	0.24	3.94	0.42	0.38

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
8.	มีการพิจารณาแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ โดยอาศัยรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายประกอบการพิจารณา	3.97	0.29	3.98	0.49	0.18
9.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงาน 6 งานของกลุ่มโรงเรียน	3.89	0.27	3.88	0.33	0.20
10.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยทั่วไปของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ	3.96	0.37	3.93	0.44	0.53
11.	มีการพิจารณาโครงการที่มีความเป็นไปได้บรรจุลงในแผนงานบริหารกลุ่มโรงเรียน	4.05	0.25	4.04	0.46	0.18
12.	มีการรวบรวมสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม	4.04	0.20	3.97	0.55	1.46
13.	มีการจัดทำโครงการเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหาต่าง ๆ	4.03	0.34	4.02	0.38	0.19

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการวางแผน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
14.	มีการจัดระบบการควบคุม ติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ	4.06	0.26	3.90	0.46	2.91**
15.	มีการวางแผนเพื่อที่จะให้เด็กในในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนอย่างทั่วถึง	3.89	0.32	3.88	0.43	0.18
16.	มีการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทุกชั้นตอน	4.21	0.23	4.37	0.40	3.14**
	รวม	3.98	0.25	4.00	0.42	0.38

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 พบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการวางแผนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการวางแผนในเรื่อง การพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน การจัดระบบการควบคุมติดตาม ประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและควบคุมคุณภาพ และการใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจทุกชั้น

ตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายการบริหารกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
17.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ	3.82	0.34	3.99	0.47	2.98*
18.	มีการมอบหมายหน้าที่การงานให้กรรมการตามความถนัด	3.80	0.40	3.88	0.36	1.48
19.	มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ	3.84	0.30	3.69	0.29	3.13*
20.	มีการชี้แจงเกี่ยวกับแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.92	0.26	4.10	0.54	3.10*
21.	มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร	3.87	0.33	3.95	0.34	1.27

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ- การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
22.	มีการจัดให้คณะกรรมการภายในกลุ่มพบ ปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.38	0.28	3.47	0.34	1.76
23.	มีการฝึกอบรมคณะกรรมการก่อนที่ จะเริ่มปฏิบัติงานตามโครงการ	3.72	0.29	3.83	0.39	1.90
24.	มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียน ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา	3.78	0.36	3.84	0.28	1.22
25.	มีการคัดเลือกตัวบุคคลที่รู้แผน งานเป็นอย่างดีมาทำหน้าที่ประ- สานงาน	3.95	0.21	4.23	0.44	5.28**
26.	มีการระบุชื่อและตำแหน่งของผู้- บริหารโครงการทุกโครงการ	3.85	0.24	3.92	0.40	1.37
27.	มีการประสานทัศนคติหรือความ คิดเห็นของข้าราชการครูภายใน กลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเกี่ยว- กัน	4.02	0.35	4.24	0.47	3.79**

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ- การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงาน	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
28.	มีการร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	4.04	0.24	4.13	0.36	1.80
	รวม	3.83	0.30	3.94	0.39	2.08

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษามีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการประสานงานในเรื่อง การแต่งตั้งตัวแทนบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ การชี้แจงเกี่ยวกับแผนบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การคัดเลือกตัวแทนผู้รู้แผนงานเป็นอย่างดีมาทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน การประสานทัศนคติหรือความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผล

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
29.	มีการแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ	3.90	0.31	3.74	0.28	3.33**
30.	มีการแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	3.85	0.26	3.81	0.52	0.70
31.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม	4.20	0.30	4.51	0.31	6.33**
32.	มีการสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม	4.36	0.26	4.32	0.31	0.83
33.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนเริ่มโครงการ	3.88	0.29	3.79	0.36	1.76
34.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในระหว่างที่ดำเนินการอยู่	3.92	0.32	3.86	0.47	1.05

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ การกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
35.	มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ	4.00	0.33	3.96	0.45	0.36
36.	มีการวิเคราะห์ผลจากการประ- เมินผลการปฏิบัติงาน	3.91	0.29	4.11	0.52	3.45**
37.	มีการประเมินไปตามเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนด	4.21	0.25	4.53	0.30	6.81**
38.	มีการนำผลของการประเมินไป ใช้ในการปรับปรุงงานครั้งต่อไป	4.28	0.33	4.34	0.42	1.09
39.	มีการนำผลการประเมินบันทึก- เป็นภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะ เชิงปริมาณและคุณภาพ	3.91	0.38	4.12	0.35	3.96**
40.	มีการสรุปและรวบรวมผลการ ประเมินทุกโครงการ	3.94	0.41	4.17	0.32	4.34**
	รวม	4.03	0.31	4.11	0.38	1.51

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา
มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประเมิน

ผลไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับ ครูประถมศึกษา มีทัศนคติที่ตอบหาที่คาดหวังด้านการประเมินผลในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคล เพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม การวิเคราะห์ผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด การนำผลการประเมินบันทึกเป็นภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะเชิงปริมาณและคุณภาพ และการสรุปรวบรวมผลการประเมินทุกโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 เปรียบเทียบทัศนคติของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา ที่มีทัศนคติที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน

บทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. ด้านการวางแผน	2.39	0.53	2.20	0.57	2.88**
2. ด้านการประสานงาน	2.29	0.65	2.13	0.60	2.29*
3. ด้านการประเมินผล	2.21	0.66	2.07	0.55	2.06*
รวม	2.30	0.61	2.13	0.57	2.50*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา มีทัศนคติค่อนบพาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา มีทัศนคติค่อนบพาทที่เป็นจริงด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประสานงานและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบทัศนคติของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา ที่มีค่อนบพาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน

บพาทที่คาดหวังของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	กรรมการกลุ่มโรงเรียน N = 205		ครูประถมศึกษา N = 341		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. ด้านการวางแผน	3.98	0.25	4.00	0.42	0.38
2. ด้านการประสานงาน	3.83	0.30	3.94	0.39	2.08*
3. ด้านการประเมินผล	4.03	0.31	4.11	0.38	1.51
รวม	3.94	0.29	4.02	0.40	1.54

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา มีทัศนะก่อนพบาที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษามีทัศนะก่อนพบาที่คาดหวังด้านการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผล ตามทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผล

วิธีดำเนินการ

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย
 - 1.1 กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2527 รวม 205 คน
 - 1.2 ครูประถมศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่ไม่ได้เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียน ปีการศึกษา 2527 รวม 341 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถม-

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างกระจายตามอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่ต้องการ ได้รับแบบสอบถามคืน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.24

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อประเมินทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย ข้อ 1-2 โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษามหาบทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาตามทักษะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา ปรากฏผลดังนี้

1. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทักษะก่อนบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนครูประถมศึกษามีทักษะก่อนบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

2. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงานโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

3. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

4. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล

5. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติ-น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางแต่ครูประถมศึกษามีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ส่วนด้านการประสานงานและด้านการประเมินผลทั้งกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูประถมศึกษาที่มีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติ

6. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ควร-ปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผล

7. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษามีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงด้านการวางแผนในเรื่อง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด

นโยบายการบริหารกลุ่มโรงเรียน การพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน การจัดระบบการควบคุม ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและควบคุมคุณภาพ การใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

8. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านภาระงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงด้านภาระงานในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ภาระงานโดยเฉพาะ การชี้แจงเกี่ยวกับแผนการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดให้คณะกรรมการภายในกลุ่มพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การประสานทัศนคติหรือความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา และการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

9. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านภาระงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษา มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงด้านภาระงานในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในกลุ่ม และการประเมินผลตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม การวิเคราะห์ผล

จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการนำผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานครั้งต่อไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

10. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนไม่แตกต่างกัน เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการวางแผนในเรื่อง การพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน การจัดระบบการควบคุม ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและควบคุมคุณภาพ และการใช้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทุกขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

11. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการประสานงานในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ การชี้แจงเกี่ยวกับแผนการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตรงกัน การคัดเลือกตัวบุคคลที่รู้แผนงานเป็นอย่างดีมาทำหน้าที่ประสานงาน การประสานทัศนคติหรือความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

12. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการประเมินผลในเรื่อง การแต่งตั้งตัวบุคคลเพื่อทำหน้าที่ควบคุมเร่งรัดโครงการต่าง ๆ การสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูภายในกลุ่ม การวิเคราะห์ผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด การนำผลการประเมินบันทึกเป็นภาพหรือ ตัวเลขทั้งในลักษณะเชิงปริมาณและคุณภาพ และการสรุปรวบรวมผลการประเมินทุกโครงการ การแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

13. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการประสานงานและด้านการประเมินผลมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

14. กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประสานงานมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนและด้านการประเมินผลไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีประเด็นที่ควรแก่การอภิปรายดังนี้

1. เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง

กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ (อุดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ 2526 : 149-151) ที่พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 มีการปฏิบัติจริงน้อยเกือบทุกบทบาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เข้าใจแน่ชัดในบทบาทหน้าที่ บทบาทบางอย่างที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ และไม่ระบุแนวปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นเหตุให้เกิดการบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่อยู่บ่อย ๆ ประกอบกับคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีงานที่จะต้องทำที่โรงเรียนหนักอยู่แล้ว กรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตำแหน่งก็ต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนอีกตำแหน่งหนึ่ง กรรมการที่เป็นครูสายผู้สอนก็ต้องทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย หากคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาไม่อุทิศเวลาให้แก่กลุ่มโรงเรียนในวันหยุดราชการแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้เต็มบทบาท เต็มความสามารถย่อมเป็นไปได้ยาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ครูประถมศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในด้านการวางแผน การประสานงานและการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย ส่วนกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ด้านการประสานงานและการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย การที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติปานกลางในด้านการวางแผนนั้นอาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานในด้านการวางแผนมี

การกำหนดแนวปฏิบัติได้ชัดเจนกว่าคนอื่น ๆ เป็นต้นว่าให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน มีการกำหนดให้ทำแผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มโรงเรียน นอกจากนั้นผู้บริหารการประถมศึกษาในระดับอำเภอและระดับจังหวัดได้เน้นหนักในเรื่องของการวางแผน มีการควบคุม นิเทศ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าคนอื่น สำหรับครูประถมศึกษาที่มีความเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติในด้านการวางแผนนั้นอาจเป็นเพราะว่าตามสภาพที่เป็นจริงการบริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียน ครูประถมศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการวางแผน หากคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจำกัดการประชาสัมพันธ์ที่ดี โอกาสที่ครูประถมศึกษาจะได้รับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานย่อมเป็นไปได้ยาก

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการประสานงานและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่าครูประถมศึกษา นอกจากนั้นกรรมการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมด้านการบริหารโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจึงมีความเข้าใจในบทบาทและโครงสร้างการบริหารกลุ่มโรงเรียนได้ดีกว่าครูประถมศึกษา การที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้และประสบการณ์แตกต่างจากครูประถมศึกษาดังกล่าวย่อมมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งในแง่จิตวิทยาก็เป็นที่ยอมรับกันว่าการที่บุคคลจะมีทัศนะต่อสิ่งใดอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ (ประคิษฐ์ อุปรักษ์ 2518 : 114)

2. เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง

กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ควรปฏิบัติมากทุกด้าน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อตุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ (อตุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ 2526 : 149-151) ที่พบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ซึ่งส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่มากทุกหน้าที่ การที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประศึกษามีความเห็นว่าคุณกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาควรปฏิบัติมากในทุกด้านนั้นอาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานระดับกลุ่มโรงเรียนเป็นกลไกที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการประถมศึกษาให้สูงขึ้น เพราะกลุ่มโรงเรียนเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนและเข้าใจสภาพปัญหาของโรงเรียนมากที่สุด เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพครูประถมศึกษาและกรรมการกลุ่มโรงเรียนจึงตั้งความคาดหวังในบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาไว้สูง อีกประการหนึ่งคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาบางส่วนมาจากการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งและบุคคลที่เลือกตั้งย่อมมีความคาดหวังที่จะให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาทมาก

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนและการประเมิน

ผลไม่พบความแตกต่าง การที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา เห็นความสำคัญของการบริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียน และบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม นี้จะได้รับผลจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้วยกัน จึงทำให้มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนที่พบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครู ประถมศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงานแตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการประสานงานมีปัญหาและอุปสรรคมากกว่าด้านอื่น เนื่องจากโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มตั้งอยู่กระจัดกระจายและห่างไกลกัน บาง พื้นที่การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้การติดต่อประสานงานกระทำได้ยาก นอกจากนั้น คณะครูก็ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการประสานงานระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม มัก จะมุ่งเน้นเฉพาะโรงเรียนของตน ปัญหาบางอย่างเกินความสามารถที่คณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนจะแก้ไขได้ แต่การรับรู้ปัญหาเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันระหว่าง กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากับครูประถมศึกษา ครูประถมศึกษาซึ่งไม่ได้ทำ หน้าที่โดยตรงในด้านการประสานงานอาจมองข้ามปัญหาบางปัญหาก็เป็นได้ ดังนั้น การคาดหวังในบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงาน โดยครูประถมศึกษาจะเป็นไปตามความรู้สึกของคน ส่วนกรรมการกลุ่มโรงเรียน จะคาดหวังในบทบาทโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ด้วย จึงทำให้กรรมการกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษากับครูประถมศึกษามีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติงานจริงน้อย การแก้ไขปัญหามาจากการ ศึกษาครั้งนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่ม โรงเรียน ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางเพื่อการปรับปรุง และแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ระดับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูควรให้ความร่วมมือกับกลุ่ม โรงเรียนในอันที่จะแก้ไขปัญหาดัง ๆ ด้วยความจริงใจ และโรงเรียนต่าง ๆ ภายใน กลุ่มควรให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีความ พร้อมในด้านต่าง ๆ ควรยื่นมือให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กตามกำลังความสามารถ ทั้งนี้เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพการประถมศึกษาให้สูงขึ้นและใกล้เคียงกัน

2. ระดับกลุ่มโรงเรียน การบริหารงานในระดับกลุ่มโรงเรียนมีข้อจำกัดใน เรื่องของทรัพยากรการบริหาร โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความสามารถมีความเสียสละ ฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำที่ เปี่ยมด้วยภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรนำเทคนิค การบริหารที่เห็นว่ามีประโยชน์และจำเป็นต่อการบริหารกลุ่มโรงเรียนมาใช้ เช่น เทคนิคการประชาสัมพันธ์ เทคนิคการประชุม เทคนิคการทำงานเป็นทีม เทคนิค การบริหารเวลา เหล่านี้เป็นต้น

3. ระดับอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอซึ่งรับผิดชอบ การจัดการประถมศึกษาในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ควรดำเนินการประเมินผลการ- ปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาให้ครอบคลุมทุกโครงการในแต่ละ แผนงาน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารกลุ่ม โรงเรียน นอกจากนั้นสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอควรจัดระบบ การควบคุมและนิเทศกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนมีประสิทธิภาพและดำเนินการบริหารครบวงจรตามกระบวนการบริหาร

4. ระดับจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจัดโครงการฝึกอบรม สัมมนาคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารกลุ่มโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างแท้จริง ควรศึกษารูปแบบและโครงสร้างการบริหารกลุ่มโรงเรียนว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจัดให้มีการประกวดกลุ่มโรงเรียนดีเด่น เพื่อจูงใจให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานเต็มบทบาท เต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น ควรจะได้ศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ครอบคลุมทั่วทั้งเขตการศึกษา 2 เพื่อจะได้ข้อสรุปที่เป็นภาพรวมในระดับเขตการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

2. จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติจริงน้อยเกือบทุกบทบาท จึงควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาว่ามีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างที่ไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทได้ดีเท่าที่ควร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม สุทธสันต์ ความคาดหวังของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับบทบาทของ
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา
6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 121 หน้า อัครสำเนา
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประ
ถมศึกษา พ.ศ. 2525-2534 วัฒนาพานิช 2526, 138 หน้า
- คู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2525, 339 หน้า
- คู่มือบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา เล่ม 1 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
2527, 314 หน้า
- คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2526, 378
หน้า
- สถิติการประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526 โรงพิมพ์ข่าวพานิชย์ 2527,
116 หน้า
- ฐกรี วงศ์รัคนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 เจริญผล 2527,
370 หน้า
- ธงชัย สันติวงษ์ องค์การและการบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2523,
525 หน้า
- นิคม ทังคะพิภพ สถิติเบื้องต้นทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 แผนกเอกสารการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2523, 295 หน้า
- ประจบ วงษ์บัณฑิ "ปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียนและแนวทาง
แก้ไข" ประชาศึกษา 34(7) : 16-18 เมษายน 2527
- ประคินันท์ อุปรมย์ จิตวิทยา โรงพิมพ์ศรีอนันต์ 2518, 170 หน้า
- ปิยะ ราษฎร์ การบริหารการศึกษา ก.ส.การพิมพ์ 2523, 504 หน้า
- หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2519, 836 หน้า

- วิวัฒน์ ไรยสกุล "มาทำงานเป็นทีมกันเถอะ" ประชาศึกษา 34(10) : 12-15
กรกฎาคม 2527
- วีระ เสาโกมุท "ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา"
ประชาศึกษา 34(6) : 4-7 มีนาคม 2527
- สมชาย ปิ่นสุข การปฏิบัติงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2526, 186 หน้า อักส่าเนา
- สมบูรณ์ พรหมภพ หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน อนงค์ศิลป์การพิมพ์ 2521,
269 หน้า
- สมพงษ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 7 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 338 หน้า
การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2516,
531 หน้า
- สมยศ นาวิการ การบริหาร กรุงเทพมหานครการพิมพ์ 2522, 592 หน้า
- สมศักดิ์ ทาสิริ บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะ
ของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 126
หน้า อักส่าเนา
- สายหยุด จำปาทอง "สองปีที่ ส ป ช." ข่าวการประถมศึกษา 3(198) : 2
กันยายน 2527
- สุพัตรา สุภาพ สังคมวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 5 ไทยวัฒนาพานิช 2522, 206 หน้า
- สุเมธ กัปโก ปัญหาการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในทรรณะของคณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2527, 127 หน้า อักส่าเนา
- เสนาะ ทิเยาว์ สุปรานี ศรีฉัตรากิมุข และ นิยะดา ชูดวงศ์ การบริหารงาน-
บุคคล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525, 355 หน้า

- อดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ ความคิดเห็นและความคาดหวังของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 193 หน้า
 อักสำเนา
- อภัยศรี อารีกุล และ มานพ จิตต์ภูษา "ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้" พิชญ์ 2(5) : 117-122 ตุลาคม 2526 - มกราคม 2527
- อรุณ รักธรรม หลักมนุษยสัมพันธ์การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2522, 420 หน้า
- อุทัย หิรัญโต สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ) ห.จ.ก.พิมพ์อักษร 2526, 368 หน้า
- อุไร ชูตินนคร กระบวนการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 180 หน้า
 อักสำเนา
- Best, John W. Research in Education. 8th.ed., Englewood Cliffs, N. J., Prentice - Hall, 1964. 320 p.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Edward, Allen L. Statistic Analysis. 2nd. ed., New York, Rinehart and Company, Inc., 1958. 234 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill, Inc., 1971. 492 p.
- Getzel, Jacob W. Administration as Social Process Quoted in Deneil E. Griffith, Administrative Theory in Education. London, The Macmillian Co., 1969. 420 p.
- Good, Carter V. "Role" Dictionary of Education. 3rd. ed., New York, McGraw - Hill, Inc., 1973. 681 p.

- King, Richard A. and Clifford T. Morgan, Introduction to Psychology. 5th. ed., New York, McGraw - Hill Book Company, 1975. 619 p.
- Krejcie, Robert V. and Daryle M. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities" Educational and Psychological Measurement. 3:607-610, Autumn, 1970.
- Mac Donal, Richard R. and James H. Schellenberg, Selected Reading and Project in Social Psychology. New York, Radon House, 1971. 243 p.
- Parsons, Talcott. The Social System. New York, Free Press, 1951. 575 p.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

10 มีนาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ข้าพเจ้ากำลังอยู่ในระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา" ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการให้ข้อมูล คำตอบที่เป็นจริงของท่านจะช่วยให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้บรรลุตามเป้าหมายและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการปรับปรุงการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาให้เป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ข้าพเจ้าขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จากท่านข้าพเจ้าถือเป็นความลับและจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือ และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายมหามะ แม่เก)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตำแหน่งของท่าน

☐ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

☐ ครูประถมศึกษา (ข้าราชการครูที่ไม่ได้เป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำการประเมินตามทัศนคติของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีระดับคะแนน 1-5 และในแต่ละข้อคำถามท่านจะต้องประเมิน 2 ครั้ง คือ ประเมินบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามที่ท่านได้สังเกตเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงมากน้อยแค่ไหน

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามที่ท่านได้สังเกตเห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาควรจะได้ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคะแนน	ความหมายในส่วนบทบาทที่เป็นจริง	ความหมายในส่วนบทบาทที่คาดหวัง
1	ปฏิบัติน้อยที่สุด	ควรปฏิบัติน้อยที่สุด
2	ปฏิบัติน้อย	ควรปฏิบัติน้อย
3	ปฏิบัติปานกลาง	ควรปฏิบัติปานกลาง
4	ปฏิบัติมาก	ควรปฏิบัติมาก
5	ปฏิบัติมากที่สุด	ควรปฏิบัติมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
0	มีการสวดส่งกุศลความ- ประพฤติของข้าราชการครู ภายในกลุ่มโรงเรียน		✓							✓	

จากตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน 2 ในส่วนที่เป็นบทบาทที่เป็นจริง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน 4 ในส่วนที่เป็นบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
39	มีการนำผลการประเมินบันทึกเป็น- ภาพหรือตัวเลขทั้งในลักษณะเชิง ปริมาณและคุณภาพ										
40	มีการสรุปและรวบรวมผลการประ- เมินทุกโครงการ										

ตอนที่ 3 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในด้านการวางแผน การประสาน
งาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียนลงในช่องว่างที่ให้ไว้ โดยให้พิจารณาจากการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียน

1. ความคิดเห็นด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นด้านการประสานงาน

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

3. ความคิดเห็นด้านการประเมินผล

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

20 กุมภาพันธ์ 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ข้าพเจ้าอยู่ในระหว่างการสร้างแบบสอบถาม เพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา" ท่านผู้หนึ่งที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มโรงเรียนมาเป็นเวลานาน เพื่อให้แบบสอบถามมีความครอบคลุม และมีความเที่ยงตรงมากที่สุด ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตรวจสอบแบบสอบถามแต่ละข้อว่ามีความเที่ยงตรงมากน้อยเพียงใด

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือ และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายมหามะ แม่เก)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 62 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาสาระว่าเกี่ยวข้องกับงานบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาหรือไม่ จำนวน 6 คน คือ

1. นายบุญมา สนิทรักษ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. นายหทัย พุกพานิช ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
3. นายชอบ ภิญญาคง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สปจ. นครราชสีมา
4. นายสนาน ลิ้มไฉวคกุล อาจารย์วิทยาลัยครูยะลา
5. นายภูริวัฒน์ พัดแดง ประธานกลุ่มโรงเรียนสหพัฒนา
6. นายประเจียก สุภัทรประทีป อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านทุ่งขยอ

ในการพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาให้คะแนนในแต่ละข้อ (ค่าคะแนนมี 5 ระดับ คือ 1, 2, 3, 4, 5) ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้ให้ค่าคะแนนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ และได้แบ่งออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน เสนอให้พิจารณา จำนวน 21 ข้อ คัดเลือกได้ 16 ข้อ
2. ด้านการประสานงาน เสนอให้พิจารณา จำนวน 23 ข้อ คัดเลือกได้ 12 ข้อ
3. ด้านการประเมินผล เสนอให้พิจารณา จำนวน 18 ข้อ คัดเลือกได้ 12 ข้อ

บทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนราธิวาส

บทคัดย่อ
ของ
มหามะ แม่เก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2529

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาที่มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผน การประสานงาน และการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาและครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2527 จำนวน 546 คน แยกเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 205 คน ครูประถมศึกษาจำนวน 341 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยและ t - test

ผลการศึกษาพบว่า กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนะบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการวางแผนอยู่ในระดับมีการปฏิบัติปานกลาง ส่วนในด้านการประสานงานและการประเมินผลอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย แต่ครูศึกษามีทัศนะบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปฏิบัติน้อยทั้ง 3 ด้าน เมื่อนำมาเปรียบเทียบทัศนะระหว่างกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กับครูประถมศึกษาพบว่า มีทัศนะเกือบทุกข้อที่เป็นจริงด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการประสานงานและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบทบาทที่คาดหวังพบว่า มีทัศนะด้านการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนและการประเมินผลไม่พบความแตกต่าง

ROLES OF PRIMARY SCHOOL CLUSTER COMMITTEES UNDER THE
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE, NARATHIWAT

AN ABSTRACT

BY

MAHAMA MAEKE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1986

The purposes of this investigation were to study and compare the perceptions of primary school cluster committees and primary school teachers on the actual and expected roles of primary school cluster committees in three major areas : planning, co-ordinating and evaluating.

The sample of this study consisted of 205 primary school cluster committees and 341 primary school teachers under the Provincial Primary Education Office, Narathiwat in the academic Year 1984. Questionnaires constructed by the researcher in form of rating scales were used as the instrument for data collection. Statistical means computation and t - test statistics were employed in a procedure of data analysis.

The results obtained from the study revealed that primary school cluster committees perceived actual roles on planning at middle level, on co-ordinating and evaluating at low level. Primary school teachers perceived actual roles on three major areas at low level. But they considered expected roles on three major areas at high level. The test of difference between the perceptions of primary school cluster committees and primary school teachers of actual roles on planning demonstrated the statistically significant differences at the level of .01 and at the level of .05 in aspects of co-ordinating and evaluating. The test of difference on expected roles demonstrated the statistically significant differences at the level of .05 in only co-ordinating aspect. It was not significant difference in planning and evaluating aspects.